

Индустриалното предприятие – същност, цели, правна форма, фактори, влияещи върху формирането и развитието на индустриалното предприятие (ИП).

Въпрос №1: Същност и видове.

Съществуват различни концепции за **същността** на предприятието.

Предприятието е комплекс от елементи, подчинени на търговеца и дейността му. Придържайки се към традиционната концепция нашето търговско право не признава предприятието като субект, а го разглежда като комплекс от елементи, подчинени на търговеца и служещи на дейността му. В този смисъл предприятието трябва да се разглежда като **основната организационна форма, чрез която предприемачът или търговецът осъществява дейността си.** Търговският закон разглежда предприятието като **съвкупност от права, задължения и фактически отношения.**

Фирмата е наименованието, а предприятието е магазина, фабриката, фризьорския салон и др.

Видове:

Съществуват различни признаци, въз основа на които се класифицират предприятията. Най-често използваните признаци са: особеностите на използваните ресурси; отрасловата принадлежност; размера; формата на собственост, правната форма и т.н.

1. В съответствие с особеностите на използваните ресурси предприятията се класифицират на:

- **трудоемки** – тези, в които разходите за труд в себестойността на изделията са много високи;
- **материалноемки** - тези, в които разходите за материали са много високи;
- **енергоемки** – преобладава разходът на енергия.

2. Според размера биват:

- **микропредприятия** – заети до 10 човека;
- **малки предприятия** – от 10 до 50 човека;
- **средни предприятия** – от 50 до 250 човека;
- **големи предприятия** – над 250 човека.

3. Според формата на собственост са:

- **частни;**
- **държавни;**

Този учебен материал е публикуван от потребител в www.referati.org

- смесени;
 - кооперации;
 - общински.
4. Според правната форма се разделят на:
- еднолични търговци;
 - събирателни дружества;
 - АД;
 - ООД и други.

Въпрос №2: Характерни черти.

Ако разглеждаме предприятието като система:

Предприятието е една **изкуствена система** (всички системи, създадени от човека, за да задоволят потребностите му и съществува и се развива благодарение на него).

Предприятието е една **реална система** (конкретна във времето и пространството с конкретен състав и елементи).

Предприятието е **отворена система**, която непрекъснато си взаимодейства с външната среда.

Материални ресурси		Готова продукция
Трудови ресурси	Осъществява	Услуги
Технологично оборудване	се	Отпадъци
Вход	производствен процес	Изход

От тук следва, че $\frac{Вх}{Изх} < 1$

Предприятието е **динамична система**, тъй като изменя своето състояние във времето в резултат, както на вътрешни взаимодействия, така и в резултат от взаимодействието с външната среда.

Предприятието е **вероятностна система**, тъй като степента на неопределеност на поведението му във времето е съществена.

Предприятието е **социална система**, т.е. то е сфера на трудовата дейност на хората и тяхната реализация.

Една от най-съществените характеристики на предприятието е неговата самостоятелност – то самостоятелно приема решения за това какво, колко и как да произвежда; къде, как и на каква цена да разпространи произведената продукция; как да разпредели получения доход. Тези решения то приема в съответствие с интересите си, отговаряйки за грешките си или неправилно предприети действия с имуществото си.

Предприятието е **сложна система с многоаспектна дейност**.

Този учебен материал е публикуван от потребител в www.referati.org

Въпрос №3: Среда на функциониране и развитие.

Обкръжаващата среда включва съвкупността от фактори или елементи извън предприятието, която оказва влияние на неговото функциониране и развитие.

В зависимост от характера на въздействие факторите могат да се групират на **фактори на макросредата** и **фактори на микросредата**.

Факторите на макросредата въздействат на предприятието както пряко, така и косвено. Те съществуват вън и независимо от предприятието и в този смисъл то трябва да се съобразява с тях, тъй като не може да ги избира, да им въздейства, да ги управлява.

Макросредата включва няколко групи фактори:

1 гр. Политикоправни фактори.

Влиянието на политическите фактори намира израз в дейността и поведението на различните политически субекти и институции. За предприятията са важни и законите, които приема Парламента.

2 гр. Икономически фактори.

Те намират израз в редица параметри като цени, покупателна способност на населението, инфлация, лихвен процент, заетост и безработица и други. Те определят общата икономическа ситуация в страната.

3 гр. Демографски фактори.

Обемът и структурата на търсенето до голяма степен се определят от основните характеристики на населението (брой, раждаемост – смъртност, възрастова и полова структура, мобилност на населението).

4 гр. Културни фактори.

Предприятието трябва да отчита и да се съобразява с бита, традициите, ценностната система, религиозните и моралните норми в региона, тъй като те също влияят върху структурата на потребностите и от там определят търсенето.

5 гр. Природни и технологични фактори.

Факторите на микросредата въздействат върху предприятието ежедневно и директно. За разлика от факторите на макросредата, те могат в определена степен да понесат въздействие от страна на предприятието или да подлежат на избор от негова страна.

Микросредата също включва няколко групи фактора:

1 гр. Потребители.

2 гр. Доставчици – всички организации или лица, които осигуряват ресурсите на предприятието.

3 гр. Конкуренти – предприятието трябва да проучи конкурентите си, за да води някаква успешна политика.

Производителите, които предлагат същите стоки и услуги се наричат конкуренти, т.е. те оперират на същия пазар, на който е и предприятието.

4 гр. Посредници и други партньори на предприятието.

Влиянието на факторите на околната среда върху дейността на предприятието е различно. Част от тях препятстват дейността му, а други създават благоприятни условия за развитието му. Възможно е един и същ фактор в различни интервали от време да оказва различно влияние върху дейността на предприятието.

Средата на предприятието е **детерминирана**, когато действието на факторите е неизменно, устойчиво и непредвидимо и **турбулентна**, когато действието на факторите се характеризира с подчертана динамичност, но устойчивост и непредвидимост. Нейната динамика се определя от скоростта, с която факторите променят въздействието си. Някои от тях запазват действието си неизменно продължително време или се променят бавно (демографския фактор, бита и др.), а промяната на други е бърза и понякога трудно предвидима (екологичните, политическите и др.). Турбулентната среда е източник на риск. Предприятието трябва да минимизира риска, който носи тази среда.

Въпрос №4: Цели.

Те са конкретни крайни състояния или желани резултати, които предприятието се стреми да постигне с ограничените си ресурси. Предприятието преследва различни цели, които се променят във времето – в един момент на преден план излиза една цел, а в друг момент друга цел. Основната цел, към която се стреми предприятието е максимална печалба. Постигането на тази цел води до постигане и на много други цели, напр. увеличаване на заплащането, увеличаване на...

Освен тази цел, то може да се стреми и към други цели:

- постигане на висок оборот;
- увеличаване дела на собствения капитал;
- максимално натоварване на производствените мощности;
- оцеляване;
- сигурност на работните места;
- достигане на определен дял на пазара.

Целите на предприятието трябва да отговарят на няколко изисквания:

- да са ясно и точно дефинирани и да са сведени до знанието на всички в предприятието;
- да са актуални, т.е. да отчитат измененията в околната среда;
- да са добре разположени във времето;

Този учебен материал е публикуван от потребител в www.referati.org

- те не трябва да са в противоречие;
- да са реалистични.